

NYELVTUDOMÁNYI
KÖZLEMÉNYEK

KIADJA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

NYELVTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTI

SIMONYI ZSIGMOND.

Ára 75 kr.

BUDAPEST, 1893.

A szamojéd alapszó *kun-*. A *kuagunu* tanúsága szerint azonban még az *n* is képzőelemnek mutatkozik és a valódi *tő* *ku* és talán még egy hangelem, nevezetesen *v* vagy egy magánhangzó mint az ugor alapszóban. Közös uráli *tő*nek *ka'-t* vehetünk föl. — A JurákS. *ña-da*, *ña-hana* alakokat szintén idesorozom. A szamojédban szó közepén igen gyakori az *ñ : k* változás és nyoma van, hogy szó elején is előfordul e változás, még pedig épen a JurS.-ban (v. ö. 13. KamS. *khinzi* = JurS. *ñānsa*-urinare). A JurS. *a* is rendesen megfelel a többi dialektusok *u*, *o* magánhangzójának.

29. Ugor *keve* (magy. *kő*, *kőve*; finn *kive*-, vog. *keu* osztj. *kevi* stb.) MUSz. 40.

Szam. Jur. *hōi*, *hoi* hügel.

KamS. *kava'* kleiner hügel.

OS. *ke*, *kē*, *kī* berg, hügel.

A szamojéd nyelveken *pae*, *pō*, *phi*, *fu* stb. alakokat találjuk a «*kő*» fogalmának kifejezésére. Ezzel azonban nem egyezhetik meg az ugor alapszó, mivel szó elején *p : k* hangcserét bajos volna fölvennünk. Ez a hangváltozás ugyanis sem magában a szamojéd-ségben, sem mint szam.-ugor hangmegfelelés sehol sem fordul elő. — Az azonban nem tartozik a ritkaságok közé, hogy *kő*-féle jelentés *d o m b b á* vagy *h e g g y é* fejlődött (v. ö. ném. *stein*, mely akárhányszor fordul elő *felsen*, *hügel* jelentésben). Ennek alapján tekintem az ugor *keve* megfelelőjének a szam. «hügel, berg» jelentésű *kē*, *kava* stb. szavakat.

HALÁSZ IGNÁCZ.

Kőrösi Csoma hagyatéka. «Egy magyar ezredes, Bersenerzey (sic) Calcuttába érkezett azon szándékkal, hogy tovább folytassa Kőrösi Csoma kutatásait a magyar és tibeti nyelv rokonsága körül. Az *ázsiai* társaságnak nemcsak pátrfogását szorgalmazza, hanem anyagi segélyre is igényt tart tőle; ez igényét arra alapítja, hogy Kőrösi Csoma hagyományt rendelt az említett társaságnak. Az *ázsiai társaság* tőle telhetőleg kész az ezredesnek a magyar és tibeti nyelvek rokonságára irányuló kutatásait megkönnyíteni, de pénzzel nem segítheti. A társaság soha egy rupiát nem vett föl néhai Csoma hátrahagyott vagyonából, ámbar valósággal egyedüli örökösül ismertetett el. A végrendelet alakja és aláírása ellen felmerült ellenvetés megakadályozta a Társaságot abban, hogy a hagyatékot átvegye; a pénzek a főkormányzó pénztárában vannak. Nehány évvel ezelőtt az elhunyt rokonainak nevében a londoni osztrák követség bejelentette azoknak igényét a hagyatékra; de a bizonyítékok hiányossága miatt nem lehetett az igénynek eleget tenni».

(Az Indian Mail-ből idézi a Revue orientale et algérienne Párizs 1852. III. k. 265. lap.)

Közli GOLDZIER Ignác.